

Til:
Sundhedsministeren

04-01-2022

Epidemikommisionen

Holbergsgade 6
DK-1057 København K
Tel: 7226 9000

www.epidemikommisionen.dk

Sagsnr.: 2120330
Dok. nr.: 2072520

Rådgivende vurdering om det nuværende restriktionsniveau i lyset af smittesituationen

Sundhedsministeren har i lyset af den aktuelle smittesituation anmodet Epidemikommisionen om en vurdering af det nuværende restriktionsniveau.

Epidemikommisionen indstillede d. 7. december 2021 iværksættelse af en række aktivitetsdæmpende tiltag. Den 16. december 2021 indstillede Epidemikommisionen yderligere aktivitetsdæmpende tiltag som følge af omikron-variantens hastige vækst i Danmark med henblik på yderligere at forebygge en hurtig og kraftig smittestigning og heraf følgende stigninger i indlæggelser. Desuden har Epidemikommisionen d. 21. december 2021 indstillet indførelse af krav om test forud for indrejse samt krav om coronapas i træningscentre. Der gælder p.t. blandt andet følgende tiltag:

- krav om coronapas og mundbind på en række områder
- lukning af udvalgte lokaler og lokaliteter
- restriktioner for serveringssteder, natteliv, koncerter, detailhandel, kollektiv transport
- hjemsendelse af elever i grundskolen frem til d. 5. januar 2022
- krav om test forud for indrejse for personer uden bopæl i Danmark og senest 24 timer efter for personer med bopæl i Danmark, herunder også for vaccinerede
- krav om coronapas i træningscentre m.v.
- kraftig opfordring til hjemmearbejde i såvel privat som offentligt regi hvor muligt, samt til begrænsning af sociale kontakter og sammenstimling
- opfordring til ikke at deltage i indendørs foreningsaktiviteter frem til d. 5. januar 2022, hvor grundskolen genåbner.

De ovennævnte tiltag er i al væsentlighed indført med virkning frem til den 16. januar 2022.

Det er Epidemikommisionens vurdering, at de indførte restriktioner sammen med den fremrykkede revaccinationsindsats har haft en afgørende effekt på den nuværende epidemisituation, herunder i forhold til at holde indlæggelserne på et håndterbart niveau hen over julen.

Epidemikommissionen lægger generelt vægt på, at indstillinger om foranstaltninger i epidemihåndteringen foretages ud fra et mindstemiddelsprincip, nødvendigheds- og proportionalitetsprincip, samt at tiltag indstilles under iagttagelse af øvrige hensyn i epidemihåndteringen: Samfundsøkonomi, folkesundhed og trivsel samt frihed, jf. også ekspertgruppen om en langsigtet strategi for et genåbnet Danmark og 'Regeringens strategi for coronahåndtering i vintersæsonen 2021/2022'.

Det nuværende restriktionsniveau er indstillet efter en afvejning af en række forskellige hensyn. På den ene side af behovet for yderligere at forebygge en hurtig og kraftig smittestigning og heraf følgende stigning i indlæggelser med risiko for overbelastning af sygehusvæsenet. På den anden side et proportionalitetsprincip ift. de konsekvenser, der er forbundet med anvendte tiltag.

Restriktionerne har til hensigt markant at reducere kontakten i samfundet, og de gælder særligt i situationer, hvor der er risiko for superspredningsbegivenheder samt steder, hvor mange mennesker er samlet og opholder sig tæt sammen.

Epidemikommissionens
sekretariat

Aktuelt gælder der ligeledes en række tiltag, som skal yde en ekstra beskyttelse af ældre og sårbare borgere. Eksempelvis skærpede opfordringer til test for medarbejdere på plejehjem og sociale tilbud samt krav om coronapas og mundbind for besøgende.

Status på epidemien

Sundhedsmyndighederne oplyser, at siden introduktionen af omikron i slutningen af november er væksten i antallet af daglige tilfælde accelereret i takt med, at omikronvarianten har spredt sig og er blevet den dominerende variant. Varianten udgør aktuelt mere end 90% af de bekræftede tilfælde, og særligt siden medio/slutningen af december steg antallet af nye daglige tilfælde steget kraftigt. Der er siden starten af oktober 2021 sket en kraftig opskalering af testaktiviteten, og der er i uge 50 gennemført 1.562.009 PCR-test sammenlignet med 246.139 PCR-test i uge 40. På trods af dette har positivprocenten været støt stigende, og er pr. 2. januar oppe på 12,9 pct. på landsplan. Den samlede incidens er nationalt steget til 1.867 tilfælde per 100.000, hvilket er det højeste niveau under hele epidemien. Særligt blev der registreret høje daglige smittetal i perioden fra d. 27. december til 30. december, hvor antallet af nye daglige tilfælde i gennemsnit lå over 20.000.

Indlæggelser

Både de covid-relaterede indlæggelser og indlæggelser på intensiv afdelinger er steget den seneste tid. Der ses aktuelt det højeste niveau af indlagte siden 8. januar 2021, men der er ikke samme sammenhæng mellem stigning i smitte og indlæggelser som tidligere i epidemien. Indlæggelser og indlæggelser på intensiv har således haft en noget lavere vækstrate end smitten.

Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at sygehusvæsenet har været under langstrakt pres. Der ses for øjeblikket et stigende antal indlagte med COVID-19, dog er en del af de indlagte med positiv test for SARS-CoV-2 indlagt af anden årsag. Sygehusvæsenet har igennem efteråret og den første del af vinteren generelt oplevet et betydeligt pres af patienter med anden sygdom end COVID-19, men dette har i de sidste par uger været aftagende, og sygehuse har over jul og nytår klaret sig bedre end forventet.

Det bemærkes dog, at en række af de patienter, der dagligt opgøres som indlagte med positiv test for SARS-CoV-2, som beskrevet i vedlagte bilag 2, vil være indlagt af anden

årsag. Disse vil fortsat kræve ressourcer i forbindelse med isolation mv., men vil ikke nødvendigvis optage de medicinske sengepladser, da de også kan være indlagt eksempelvis på kirurgiske-, psykiatriske- eller fødeafdelinger. På nuværende tidspunkt er det regionernes vurdering, at op imod 10-25 pct. (i enkelte tilfælde op mod 1/3) af de patienter, der fremgår af opgørelserne som indlagt med positiv test for SARS-CoV-2, ikke er indlagt grundet COVID-19. Dette gælder dog ikke andelen indlagt på intensiv afdeling.

Det er forventningen, at der fortsat kan opstå et betydeligt pres på sygehusene i januar og februar. Sundhedsstyrelsen vurderer, at antallet af patienter indlagt med COVID-19 vil være stigende i den kommende måned. Størrelsen af stigningen er vanskelig at estimere præcist, da det er uafklaret, hvor stor smittespredning der vil være til særligt de ældre generationer bl.a. grundet ændret adfærd i julen og de allerede implementerede smittereducerende tiltag, samt da der er behov for yderligere viden omkring omikronvariantens sygelighed.

Antallet af personer over 65 år, der er testet positiv for SARS-CoV-2, er mere end fordoblet fra uge 51 til 52. Dette har endnu ikke medført en væsentlig stigning i antallet af indlagte, men da der vanligtvis går 10-14 dage fra smitte til sygehusindlæggelse, er det stadig for tidligt at konkludere på. Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at vi i løbet af de kommende uger vil være blevet klogere på, i hvor høj grad dette afspejles i indlæggelsestallene. Dertil er der en forventning til et øget pres på sygehusene fra andre sæsonbetingede sygdomme end COVID-19, herunder i særdeleshed fra influenza, den kommende måned.

Epidemikommissionens
sekretariat

Ifølge fremskrivningerne fra SSI, jf. bilag 1, kan de afledte covid-relaterede indlæggelser nå 150 til 360 daglige nyindlæggelser i starten af februar. Det er sandsynligt, at op mod 25% af disse nyindlæggelser ikke skyldes behandlingskrævende covid-19, hvorfor et dagligt antal nyindlagte forventes at medføre et lavere antal indlagte end tidligere. Denne udvikling vil yderligere understøttes, hvis omikron medfører et kortere indlæggelsesforløb.

SSI bemærker, at de fordele der ser ud til at være i form af mildere forløb for den enkelte, på grund af vacciner og mildere sygdomsforløb med omikron, ikke vil forhindre et stærkt stigende antal indlagte, hvis smitten stiger voldsomt.

Epidemikommissionens vurdering

Det er Epidemikommissionens vurdering, at de indførte restriktioner sammen med den fremrykkede revaccinationsindsats har haft en afgørende effekt på den nuværende epidemisituation, herunder i forhold til at holde indlæggelserne på et håndterbart niveau hen over julen.

På baggrund af den nuværende status for epidemien, med en voksende epidemi, usikkerheden omkring omfanget af de sundhedsmæssige konsekvenser af smittespredning med omikron-varianten, stigende indlæggelsestal, og dertil i øjeblikket en grad af overdødelighed i Danmark er det samtidig Epidemikommissionens vurdering, at det aktuelle restriktionsniveau fortsat er nødvendigt og proportionalt. Formålet er at reducere kontakten i samfundet, for derved, sammen med revaccinationsindsatsen, at modvirke en hurtigere og kraftigere smittestigning og heraf følgende øget stigning i indlæggelser med risiko for overbelastning af sygehusvæsenet. I vurderingen indgår også den mulige påvirkning af væsentlige samfundsfunktions ved en voldsom smittestigning.

Epidemikommisionen bemærker i den forbindelse, at eleverne vender tilbage til grund- og efterskoler henholdsvis d. 5. og 7. januar 2022, med anbefalinger om vaccination og test samt omfattende yderligere smitteforebyggende tiltag også i SFO og fritidstilbud. På samme tid udløber opfordringen om ikke at deltage i indendørs aktiviteter i foreningslivet, hvorfor der må forventes øget aktivitet på dette område. Der gælder tilsvarende også en række smittereducerende på ungdomsuddannelser, når eleverne vender tilbage fra juleferie. Det vil bidrage til øget samfundsaktivitet.

Det er Epidemikommisionens vurdering, at en yderligere forøgelse af samfundsaktiviteten derudover, ved en samtidig lempelse af restriktionsniveauet i øvrigt, vil kunne være forbundet med forøget risiko for, at der vil kunne ske en overbelastning af sygehusvæsenet.

Der er samtidig en risiko for et øget belastningsniveau som følge af det høje smittetal hen over juleperioden for de ældre, hvor der fx kan ses en tredobling i incidens for 80-89-årige siden jul.

På den baggrund vurderer Epidemikommisionen også, at det fortsat er centralt i videst mulig grad at skærme ældre og sårbare borgere fra smitte.

Epidemikommisionen vil frem mod udløbet af de gældende restriktioner d. 16. januar 2022 konkret vurdere det samlede restriktionsniveau, herunder mulighed for ikke at skulle videreføre de gældende restriktioner. Denne vurdering vil være baseret på en samlet helhedsvurdering, herunder udviklingen i indlæggelsestal særligt blandt ældre og sårbare.

Bilag:

- Bilag 1. Notat fra SSI - risikovurdering for udviklingen i epidemien
- Bilag 2. Notat fra SST - status på udfordringer af sygehuskapaciteten

**Epidemikommisionens
sekretariat**